

Dyrkningsteknikk for produksjon av dessertbær av solbær og rips

Stanislav Strbac
Norsk Landbruksrådgiving Østafjells
stanislav.strbac@lr.no

Bær av solbær og rips har for det meste blitt benyttet til produksjon av saft, syltetøy og gele. Solbær og rips er i liten grad benyttet som konsumbær. Årsaken er sannsynligvis smak og kvalitet og at utseendet av bærklasene ikke er tiltrekkelige nok. Det er gjort veldig lite med innføring av nye sorter fra utlandet som har god smak og store klaser. Hvis det dyrkes bær med god smak og tiltrekkelige utseende, vil salg av solbær og rips for konsum ha et betydelig potensial. Vi ser at rips og delvis solbær for friskkonsum er et viktig produkt i Nederland, Belgia og Tyskland. I disse landene er det utviklet en spesiell dyrkningsteknikk, som gir store klaser med bær. Der dyrkes det også sorter som smaker bra.

Fra Norge har vi en suksesshistorie fra bringebærproduksjon. Bringebær har på kort tid gått fra å være et lite etterspurt konsumbær til den popularitet bringebæret har i dag til både konsum og industri. Det samme kan skje med solbær og rips hvis det kan tilbys produkt med god smak, utseende og kvalitet.

Solbær og rips som skal brukes for konsum må ha god smak. Disse bærene bør ha høyt innhold av viktige vitaminer og andre antioksidanter. Økt interesse for helse, mat og lokal produksjon av mat (kortreist mat), har ført med seg ny interesse for mer bruk av bær for konsum.

Det er store kvalitets- og smaksvariasjoner mellom sortene. De fleste ripssorter som dyrkes i Norge er for sure til friskkonsum uten at bærene sukres, men det finnes søte sorter som brukes i Europa for friskkonsum. Disse sortene har potensiale til å gi lange og jevne klaser som har liten kartfall. Større klaser er mer delikate, og som en viktig kvalitetsfaktor er det viktig at alle bærene sitter. For solbær jobbes det nå intenst for å få nye sorter med lange klaser som har god smak. Flere nye sorter med slike egenskaper har kommet fra skotske og polske foredlere.

En dyrkningsmetode der buskene dyrkes som espalier gjør høstarbeidet langt raskere. Slik dyrkningsteknikk gir bedre lystilgang og jevnere modning, og påvirker kvaliteten slik at blant annet sukkerinnholdet øker. Når buskene blir formet og beskåret som espalier oppnås det større avlinger og bedre kvalitet.